

Klimat- och
näringslivsdepartementet
D.nr: KN2025/00719

Handläggare: Oskar Öhrman
Stockholm, 2025-05-19

Remissvar på Boverkets rapport Metoder, definitioner och krav inom solenergi i direktivet om byggnaders energiprestanda (2025:3)

Svensk Solenergi tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rapporten.

Inledning

Svensk Solenergi tillstyrker Boverkets förslag att direktivet om byggnaders energiprestanda, artikel 10 om solenergi i byggnader, ska införas via Boverkets föreskrifter.

Därutöver krävs andra åtgärder av regeringen för att möjliggöra det ramverk som krävs av artikel 10.5 för att stödja utbyggnaden av solenergi på de byggnader som omfattas av direktivet. Svensk Solenergi anser att regeringen måste göra följande:

- Avskaffa skyldigheten att deklarerar elanvändning för företag med flera mindre solcellsanläggningar.
- Avskaffa den skadliga skatten på egenkonsumerad el.
- Införa virtuell energidelning inom byggnad eller fastighet.
- Införa förmånliga statliga lån för offentliga fastighetsägare som installerar solenergi på befintliga byggnader.

Dessutom anser vi att regeringen bör ge Boverket i uppdrag att tidigarelägga införandet av kraven om solenergi på nybyggnation av bostäder. Vi tillstyrker också förslagen om att möjliggöra retroaktiva krav och följdkrav.

Avskaffa deklarationsskyldighet

När ett företag innehar flera solcellsanläggningar som tillsammans överstiger 500 kW installerad topp effekt medför det idag deklarationsskyldighet för företagets hela elförbrukning (11 kap §2 EL), trots att företaget inte behöver betala någon ytterligare skatt till staten. Elnätsföretagen deklarerar normalt uppgifter till Skatteverket om el som deras kunder köper, men kunder som innehar solcellsanläggningar med en gemensam effekt över 500 kW tar över deklarationsskyldigheten från nätföretaget, för hela sitt fastighetsbestånd. Detta innebär ett stort administrativt arbete för dessa fastighetsägare och utgör ett väsentligt hinder mot utbyggnaden av solenergi i Sverige.

Regeringen måste ändra regelverket så att en fastighetsägare inte kan bli deklarationsskyldig för hela sitt fastighetsbestånd på grund av egen elproduktion.

Elnätsföretaget måste ha fortsatt ansvar att deklarerar uppgifter om el som en kund köper, även de kunder som har egen elproduktion över 500 kW. Användning av egenproducerad el, som fastighetsägaren alltså inte har köpt, bör endast behöva deklarerar om elen är belagd med energiskatt. En ändring av dessa regler är särskilt angeläget i och med införandet av krav på solenergi för vissa byggnader eftersom många företag kan drabbas av detta administrativt tunga arbete när de uppfyller bestämmelserna i direktivet. Att ändra reglerna bör dessutom ha väldigt små konsekvenser i övrigt. Det bör ge något minskat arbete för Skatteverket, samt ge minimala konsekvenser för elnätsföretagen eftersom de ändå deklarerar uppgifter för alla andra kunder.

Skattebefria egenanvändning

När en solcellsanläggning överstiger 500 kilowatt i installerad topp effekt medför det skatteplikt för den el som konsumeras i byggnaden (11 kap §2 EL), även den egenproducerade elen.

Regelverket bör ändras så att energiskatten avskaffas för all egenanvänd el som produceras och förbrukas i samma anslutningspunkt. Dessutom bör elnätsföretaget ha ansvaret att deklarerar uppgifter till Skatteverket om el som köps från elnätet (se avsnitt om deklarationsskyldighet ovan).

Att lägga skatt på något som du själv producerar och använder är orimligt. Sverige är i princip det enda landet i EU med denna skadliga skatt. Dessutom bör egenkonsumtion premieras. Lokal produktion och konsumtion ger ett mer effektivt nätutnyttjande. Skatten begränsar onödigt många anläggningar till 499 kW. Den nuvarande gränsen innebär att de 8 000 största taken i Sverige (tillsammans över 45 miljoner kvadratmeter) inte används, eller används till mycket begränsad del för solelproduktion, trots optimala förutsättningar. Dessa tak skulle kunna ge 5 TWh ny elproduktion till Sverige i ett läge där låga elpriser de kommande åren är en förutsättning för Sveriges klimatomställning och konkurrenskraft.

Delning av el inom byggnad

Sverige bör, i likhet med bland annat Norge och Finland, införa möjligheten att dela el virtuellt inom en byggnad eller fastighet, så kallad kollektiv egenanvändning. El som aldrig lämnar byggnaden ska inte beläggas med elnätsavgift. Avsaknaden av ett regelverk för delning av el inom byggnad utgör både ett ekonomiskt och administrativt hinder för solkraft.

Sverige bör införa bestämmelser i ellagen om att el som produceras och används inom en byggnad eller fastighet, och därmed aldrig går ut på det koncessionspliktiga elnätet, inte ska beläggas med överföringsavgift. Detta behöver införas för att Sverige ska efterleva förnybartdirektivet 21.4, om egenanvändning inom byggnad, samt elmarknadsförordningen artikel 18, om att nätavgifter ska återspegla verkliga kostnader. Det är idag tillåtet för elnätsföretag att ta betalt för överföring av el som inte överförs på deras elnät. De tar alltså betalt för en tjänst

som de inte utför. Det är inte förenligt med elmarknadsförordningen artikel 18 och måste stoppas.

Dessutom bör incitament i form av reducerad energiskatt ges till de som konsumerar el direkt i byggnaden eller fastigheten, för att styra elanvändningen från tider med låg lokal produktion till tider med hög lokal produktion.

Den el som egenanvänds inom byggnaden eller fastigheten bör avräknas av elnätsföretaget i en avräkningspunkt efter nätföretagets elmätare och fördelas till de olika elnätsabonnemangen via en enkel fördelningsnyckel. Den modell för energidelning som Ei föreslår i rapporten Ei R2025:01, där de medverkande i energidelning ska anmäla ett delningsavtal och själva administrera detta, är direkt olämplig för energidelning inom byggnad. Det är för administrativt betungande och komplicerat för en fastighetsägare. I stället ska elnätsföretaget genomföra avräkningen eftersom de har tillgång till all data och eftersom alla elabonnenter i fastigheten deltar.

Lån till offentliga fastighetsägare

Staten bör erbjuda förmånliga lån till offentliga fastighetsägare för investeringar i solenergianläggningar på befintliga byggnader. Räntan på lånen bör motsvara statens finansieringskostnader och syftar till att underlätta investeringar i solenergianläggningar som genererar avkastning till den offentliga verksamheten. Artikel 10.3 b i direktivet innehåller krav på solenergi för vissa befintliga offentliga byggnader. Eftersom dessa krav endast riktar sig mot offentliga fastighetsägare innebär det att lån för dessa investeringar inte utgör någon snedvridning av fastighetsmarknaden. Dessutom underlättar lånen för ekonomiskt svaga kommuner att göra de investeringar som direktivet kräver.

Regeringen bör också överväga att ge dessa lån till fastighetsägare som ska installera solenergi vid större renoveringar enligt artikel 10.3 c.

Nyttja potentialen vid nybyggnation

För nybyggnation av kommersiella och offentliga byggnader börjar kraven om solenergi gälla från och med årsskiftet 2026/27. För nybyggnation av bostäder börjar kraven däremot inte gälla förrän årsskiftet 2029/30. I Svenska kraftnäts kortsiktiga marknadsanalys från mars 2025 förväntar de sig att elkonsumtionen kommer öka med 24 procent mellan 2026 och 2029. Det finns alltså en risk för kraftigt ökade elpriser under dessa år.

För att ta tillvara på potentialen för elproduktion från nybyggda bostäder och för att öka dessa hushålls motståndskraft mot höga energikostnader bör regeringen ge Boverket i uppdrag att införa kraven om solenergi på nybyggnation av bostäder redan vid årsskiftet 2026/27. Eftersom kraven endast gäller när det är ekonomiskt genomförbart är detta en oproblematiserad åtgärd för att öka den svenska elproduktionen och minska behovet av framtida elprisstöd.

Dessutom

Svensk Solenergi tillstyrker Boverkets förslag om förordningsändringar för att möjliggöra retroaktiva krav och följdkrav i kommande reglering. Förslagen är viktiga för att direktivet ska kunna implementeras Sverige.

A handwritten signature in purple ink, appearing to read 'Anna Werner', is positioned above the printed name.

Anna Werner, vd Svensk Solenergi